

9. Dörnyei Sándor *Régi magyar orvosdoktori értekezések Nagyszombat-Buda-Pest 1772–1849* Budapest, Borda Antikvárium 1998;1:75.
10. Fenyő István *Az irodalom reszpublikájáért 1817–1830* Budapest, Akadémiai Kiadó 1976:83.
11. Győry Tibor *Magyarország Orvosi Bibliographiája 1472–1899* Budapest, Athenaeum 1990:2.
12. Högyes Endre *Emlékkönyv a budapesti magyar királyi tudományegyetem orvosi karának múltjáról és jelenéről* Budapest, Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat 1896:117.
13. Juhász István *Tudományos Gyűjtemény 1817–1841* Budapest, Magvető Kiadó 1985;2:243–56.
14. Kiss László *Ki volt Hahnemann Organon-jának első „magyarítója”?* Orvosi Hetilap 1990;131:2552–3.
15. Kiss László *Kísérlet az id. Lenhossék Mihály körüli rejtélyek feloldására – születésének 225. évfordulóján* Orvosi Hetilap 1998;139:311–3.
16. Kiss László *Horvát József (1794–1849), az első vidéki orvos akadémikus hozzájárulása a Tudós Társaság nyelvemlék céljának eléréséhez* Magyar Orvosi Nyelv 2014;2:87–90.
17. Korbuly György *Almási Balogh Pál Némethoni naplója 1825-ből* Gyógyászat 1938;78:227–8(a), 240–3(b), 252–8(c).
18. Magyary-Kossa Gyula *Bugát és a magyar orvosi nyelv* Orvosi Hetilap 1927;14:389–92.
19. Minya Károly *Orvos nyelvészek vagy nyelvész orvosok? Almási Balogh Pál vitája Bugát Pállal* Magyar Orvosi Nyelv 2014;1:44–9.
20. Nagy Károly *Dr. Almási Balogh Pál életútja 1794–1867* Nagybarca-Ózd. 1992:38(a)58(b)111(c).
21. Négyesy László *Enciklopédia A Pallas Nagy Lexikona* 1894;6:148–51.

Nyáry Szabó László

Gyahodik – Gyógyulásnak indul

Elég szegényes a kifejezéstárunk a kórállapotok gyógyulásra fordulásának és annak mozzanatainak tekintetében. Nem mint ha más nyelveké gazdagabb volna, de hát mások (szellemi) nyomorúsága a magyarnak nem mérce! A csaknem nyomtalanul eltűnt **gyahodik** szavunk Rábaszentmihályról való gyűjtésből ösmeretes. Az *Új magyar tájszótár* szócikként is megjelenik, ahol a nyelvi értelmezők szerint a köznyelvi (jellegű) *jahodik* alakra vezethető vissza. Legalábbis ezen szócikk alatt értelmeztetik. Ez persze azon nézetből kérdést is fölveti, hogy vajon a *gyógy-*, vagy inkább a *jó-* szótövényt rejti. Végső soron e kettő vélhetően közös gyökerű. Mai köznyelvihez hasonlóbb alakokban talán leginkább a *gyógyyahodik*, *gyógyulkodik* vagy inkább *jóhadik*, *jobbodik* gyanánt hangozhatna. Eredeti zamatát azonban kár volna a fogyasztói köznyelvűséghez igazítani.

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetében található nagyszótári gyűjtés kéziratosa nyelvjárási anyagában maradt fenn e gyógyindulatú szavunk: „*A sebem má’ gyahodik*” szövegkörnyezetben. Ebből tallóz az *Új magyar tájszótár* is.

A *gyahodik* jelentése az *Új magyar tájszótár* szerint *jahodik* címszó alatt kurtán ennyi: ’kezd gyógyulni’. A gyógyulásra fordulás, gyógyulásnak indulás, illetőleg a kezdődő gyógyulás árnyalati kifejezésében mindenképpen figyelemre méltó egy ilyen méltatlanul kallódó, rejtett magyar szó. Szolgalelkű idegenmajmolás helyett saját kincsesbányánk újranitására adódik itt is lehetőségünk. Éljük hát vele!

Az *Új magyar tájszótár* hatalmas vállalkozás, mely több évtizedes munka gyümölcse, de százhuszezres szócikkrengetegével sem vállalkozhatott a teljességre. Így e többre érdemes, gyógyerejű tájszavunk elterjedtsége, változatai, szóbokrozata és jelentésköre további vizsgálat tárgyát fogja képezni! No persze már addig is érdemes lenne gyógyintézményeink nyelvében is fölleveníteni e zamatos és hézagpótló, kincset érő szavunkat, önbecsünkkel lélekben is *gyahító örökségünk*et.